

รายงานตัวชี้วัด กพร. กลุ่มพัฒนานามัยสิ่งแวดล้อม ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา

โรงพยาบาลพัฒนานามัยสิ่งแวดล้อมได้ตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital

1. รายการข้อมูลที่น่าสนใจ

● ด้านผลผลิตและผลลัพธ์ วิเคราะห์เชิงแนวโน้ม

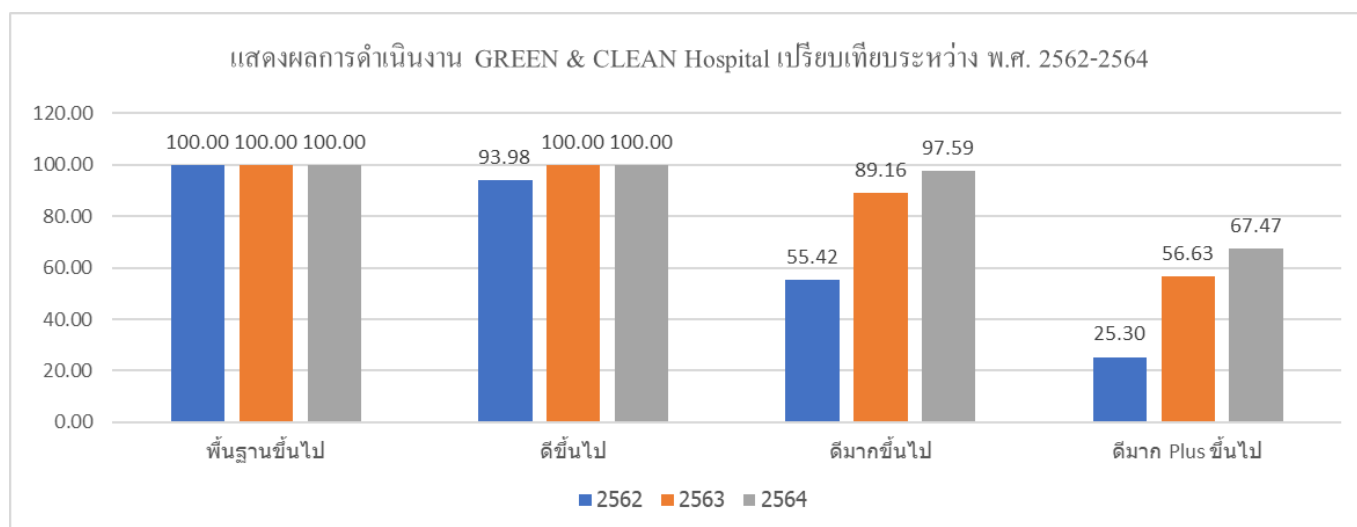
ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา มีโรงพยาบาลเป้าหมายจำนวน 83 แห่ง (โรงพยาบาลชุมชน จำนวน 68 แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป จำนวน 7 แห่ง โรงพยาบาลศูนย์ จำนวน 3 แห่ง และโรงพยาบาลสังกัดกรมวิชาการ จำนวน 5 แห่ง) ซึ่งแนวทางการดำเนินงาน ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา

ผลการดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital ปีงบประมาณ 2564 ณ เดือนกันยายน 2564 พบว่าโรงพยาบาลสามารถพัฒนานามัยสิ่งแวดล้อมได้ตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ได้ดังนี้ ดังนี้

<u>ผ่านระดับพื้นฐานขึ้นไป</u>	จำนวน 83 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 100.00)
<u>ผ่านระดับดีขึ้นไป</u>	จำนวน 83 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 100.80)
<u>ผ่านระดับดีมากขึ้นไป</u>	จำนวน 81 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 97.59)
<u>ผ่านระดับดีมาก Plus</u>	จำนวน 56 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 67.47)

จากการดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital พบว่าโรงพยาบาลมีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถทราบจากผลการดำเนินงาน ย้อยหลัง 3 ปี ได้ดังนี้

รูปที่ 1 แสดงผลการดำเนินงานย้อนหลัง 3 ปี (ปี 2562 – 2564)

ที่มา : กลุ่มพัฒนานามัยสิ่งแวดล้อม ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา กันยายน 2564

จากตารางที่ 1 การดำเนินงาน 3 ปี ย้อนหลังตั้งแต่ปี 2562 – 2564 พบว่า ปีงบประมาณ 2562 ผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ในระดับพื้นฐานขึ้นไป ร้อยละ 100 ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 63.98 ระดับดีมากขึ้นไปร้อยละ 55.25 และระดับดีมาก plus ร้อยละ 25.30 ตามลำดับ ปีงบประมาณ 2563 ผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ในระดับพื้นฐานขึ้นไป ร้อยละ 100 ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ระดับดีมากขึ้นไปร้อยละ 89.16 และระดับดีมาก plus ร้อยละ 56.63 ตามลำดับ และปีงบประมาณ 2564 ผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ในระดับพื้นฐานขึ้นไป ร้อยละ 100 ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100.00 ระดับดีมากขึ้นไปร้อยละ 97.59 และระดับดีมาก plus ร้อยละ 67.47 ตามลำดับ ซึ่งการดำเนินงานประสบความสำเร็จมีโรงพยาบาลผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้นทุกปี ณ ปัจจุบันทุกโรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ในระดับดีขึ้นไปทุกแห่ง และมีการพัฒนาระดับขึ้นเรื่อยๆ ทำให้มั่นใจได้ว่าโรงพยาบาลให้ความสำคัญตามหลักวิชาการ สามารถสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชน เนื่องจากโรงพยาบาลเป็นหน่วยงานที่ให้บริการประชาชน ทั้งด้านการส่งเสริม ป้องกัน และรักษาสุขภาพ ในแต่ละวันจึงมีกิจกรรมจากผู้มาใช้บริการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดของเสีย อาทิ เศษอาหารจากโรงอาหาร ร้านอาหาร สิ่งปฏิกูลที่เกิดจากการขับถ่าย น้ำเสีย ตลอดจนมูลฝอยติดเชื้อ การใช้พลังงานและการใช้สารเคมีในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของโรงพยาบาลและชุมชนโดยรอบ

● ด้านผู้รับบริการ ปัจจุบันและอนาคต

สำหรับผู้รับบริการ ปัจจุบันและอนาคต ประกอบด้วย สถานบริการการสาธารณสุขทั้งภาครัฐและเอกชน

● ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปัจจุบันและอนาคต

สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปัจจุบันและอนาคต ประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สถานบริการสาธารณสุขทั้งภาครัฐและเอกชน

กิจกรรมร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่

- ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนานาโมยสิ่งแวดล้อม ได้ตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital
- นิเทศ และประเมินรับรอง
- ติดตามการดำเนินงานระดับเขต
- ประกวดนวัตกรรม GREEN & CLEAN Hospital

ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

● ประเมินความเสี่ยง (โอกาสเกิดความเสี่ยง ผลกระทบความเสี่ยง)

เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาการระบาดของ COVID-19 ทำให้ทุกหน่วยงานต้องทุ่มทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร งบประมาณ เวลา ในการช่วยแก้ไขปัญหและรับมือกับการระบาดในพื้นที่ ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดสูงมาก ซึ่งความเสี่ยงนี้ส่งผลกระทบสูงต่อการดำเนินการพัฒนาต่อยอดหรือขยายการดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital ขององค์กร ทำให้พัฒนาต่อยอดหรือขยายได้อย่างล่าช้าและค่อยเป็นค่อยไปตามบริบท อาจไม่สมบูรณ์ เต็มร้อย ต้องใช้เวลาและพลังกำลังมาก กิจกรรมที่เข้าไปขับเคลื่อนก็ต้องปรับตามความเหมาะสมของสถานการณ์เพื่อลดความเสี่ยง ให้ความสำคัญปลอดภัยสูงสุด ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารกำกับติดตามมากขึ้น

● ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและดิจิทัล

แผนในการรองรับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานเพื่อรองรับระบบเทคโนโลยีดิจิทัล คือ ประสาน กำกับ ติดตามและให้คำปรึกษาแนะนำแก่ภาคีเครือข่าย เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สถาบันบริการสาธารณสุข อปท. ฯลฯ ทางโทรศัพท์ โอน์ และหนังสือราชการ กำกับติดตามการจัดการมูลฝอยติดเชื้อผ่านการใช้งานโปรแกรม manifest online กำกับติดตามงาน GREEN & CLEAN Hospital รายงานประจำเดือน

● ด้านข้อมูลวิชาการ กฎระเบียบ และอื่นๆ ที่นำมาใช้สนับสนุน

ความรู้ที่ให้ผู้รับบริการ

- 1) แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560 – 2565
http://env.anamai.moph.go.th/ewtadmin/ewt/env/download/plan/NEHAP3/PDF_NEHAP3.pdf
- 2) คู่มือแนวทางปฏิบัติงานสำหรับฝ่ายเลขานุการ คสจ.ว่าด้วยการสาธารณสุข
<http://laws.anamai.moph.go.th/>
- 3) แนวปฏิบัติของเสียทางการแพทย์ที่เป็นเคมี <https://apps.hpc.go.th/dl/web/upFile/2019/12-5027-20191227122624/c068ba936454f60b35a60cbbc7a8d421.pdf>
- 4) หนังสือคู่มือโรงพยาบาลอาหารปลอดภัย <https://apps.hpc.go.th/dl/web/upFile/2019/12-5027-20191227122624/6df76aa76354b10f8121f6d58540a720.pdf>
- 5) คู่มือพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภคในโรงพยาบาล <https://apps.hpc.go.th/dl/web/upFile/2019/12-5027-20191227122624/4bb5cf02960604709e10b3f51c0c3860.pdf>
- 6) แบบประเมินตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ปี 2564
<https://envhealthcluster.anamai.moph.go.th/download/kpi/2564/2/GCH2564V1.pdf>

2. มาตรการที่กำหนด

● มาตรการในการปิดช่องว่าง (GAP

5. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา/อุปสรรค/ที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์	ข้อเสนอแนะ
รพ.บางแห่งขาดการรายงานข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อลงในโปรแกรมกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นปัจจุบัน	- โรงพยาบาลต้องลงข้อมูลในโปรแกรมกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อที่ websitehttp://apps.hpc.go.th/waste/ ให้ครบถ้วนภายใน 30 วัน เพื่อใช้ในการควบคุมตรวจสอบปริมาณมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดถึงแหล่งกำจัด
มูลฝอยติดเชื้อของรพ.สต. พบว่าบางอำเภอใช้รถเก็บขนไม่ได้มาตรฐาน และขาดข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อของรพ.สต.บางแห่ง	- รพ.แม่ข่ายควรให้บริการเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อของ รพ.สต.เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานหรือจัดรูปแบบการเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อที่มีความปลอดภัยตามมาตรฐาน - รพ.สต.ทุกแห่งให้บันทึกปริมาณมูลฝอยติดเชื้อเพื่อส่งให้ รพ.แม่ข่ายรายงานข้อมูลในโปรแกรมกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ การรายงานมีความล่าช้าเกิน 30 วัน
- การรักษาสภาพการของการผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital อาจารย์สภาพไม่คงที่หรือมีความเข้มข้นของการผ่านเกณฑ์ต่างกัน	- การประชุมชี้แจง วางแผน และกำหนดทิศทางการทำงานร่วมกันของคณะทำงาน ทุกระดับ - การสุ่มประเมิน/กำกับ ติดตามสถานบริการสาธารณสุขที่ผ่านเกณฑ์
รพ.บางแห่งขาดการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานตามกิจกรรมGREEN	ประเมินตนเองและวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อสู่การพัฒนาตามมาตรฐานอย่างยั่งยืน

1. การบูรณาการกลไกการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาโรงพยาบาลตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ได้แก่ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา และศูนย์สนับสนุนบริการสุขภาพที่ 12 เพื่อความชัดเจนในขั้นตอนการพัฒนาและประเมินรับรอง
2. การกระตุ้นให้มีการสร้างสรรค์นวัตกรรมลดโลกร้อน/อนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานบริการสาธารณสุข
3. การส่งเสริมการใช้งานโปรแกรม manifest on web ให้ครอบคลุมรพ.เอกชน / รพ.รัฐนอกกระทรวง สธ. มากขึ้น เพื่อให้ประเด็นการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ใน GREEN & CLEAN Hospital /อนามัยสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพ

● ข้อเสนอเชิงนโยบายในระดับเขต ดังนี้

1. พัฒนาศักยภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสถานบริการสาธารณสุข
2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้โรงพยาบาล GREEN & CLEAN Hospital 7 จังหวัด
3. ประเมิน รับรอง เพื่อยกระดับ
4. ประกวดนวัตกรรม G&C Hospital
5. พัฒนา Application ในการประเมินตามเกณฑ์

3. ประเด็นความรู้ที่ให้ผู้รับบริการ

3.1 ชื่อประเด็นความรู้ เกณฑ์GREEN & CLEAN Hospital ปี 2564

<https://envhealthcluster.anamai.moph.go.th/download/kpi/2564/2/GCH2564V1.pdf>

(จากเว็บไซต์ Cluster อนามัยสิ่งแวดล้อม วันที่ค้นหา 8 มกราคม 2564)

https://envhealthcluster.anamai.moph.go.th/main.php?filename=kpi64_cluster1

เหตุผลการนำประเด็นความรู้มาใช้ เพื่อความเข้าใจและชัดในเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ของปี 2564 ซึ่งจะทำให้สามารถพัฒนาการดำเนินงานไปในทิศทางที่ถูกต้องส่งผลต่อการผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3.2 ชื่อประเด็นความรู้ กำหนดให้สถานบริการสาธารณสุขและห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่มีการแจ้งเอกชนดำเนินการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อใช้เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste Manifest System)

(จากหนังสือ “คู่มือการพัฒนาสถานบริการสาธารณสุขด้านมูลฝอยติดเชื้อ” หน้า 49-50)

<https://apps.hpc.go.th/dl/web/upFile/2019/12-5027->

[20191227122624/610b963b47932871fefcc6a047c11b3d.pdf](https://apps.hpc.go.th/dl/web/upFile/2019/12-5027-20191227122624/610b963b47932871fefcc6a047c11b3d.pdf)

เหตุผลการนำประเด็นความรู้มาใช้ เพื่อทราบที่มาของการกำหนดให้มีการกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ ยังผลให้สถานบริการสาธารณสุขและห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่มีการแจ้งเอกชนดำเนินการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อต้องใช้เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ manifest on web

3.3 ชื่อประเด็นความรู้ เรื่องเล่าความสำเร็จของสถานบริการสาธารณสุขต้นแบบลดโลกร้อน

(จากหนังสือ “เรื่องเล่าความสำเร็จ...สถานบริการสาธารณสุขต้นแบบลดโลกร้อน” หน้า 1-183 ปี 2559)

https://env.anamai.moph.go.th/ewtadmin/ewt/env/ewt_dl_link.php?nid=804&filename=totalbook

เหตุผลการนำประเด็นความรู้มาใช้ เพื่อเรียนรู้ปัจจัยความสำเร็จและกระบวนการสำคัญที่ทำให้สถานบริการสาธารณสุขประสบความสำเร็จและสามารถเป็นต้นแบบในการดำเนินงานลดโลกร้อน GREEN & CLEAN Hospital ได้ จะสามารถนำไปพัฒนาองค์กรอื่นได้

3.4 ชื่อประเด็นความรู้ กิจกรรมลดโลกร้อนด้วย GREEN

(จากหนังสือ “คู่มือสถานบริการสาธารณสุขสีเขียว” หน้า 13-62 <https://apps.hpc.go.th/dl/web/upFile/2019/12-5027-20191227122624/ad8fc226ac0b0c0ca2b7d6dea174becc.pdf>)

เหตุผลการนำประเด็นความรู้มาใช้ เพื่อนำความรู้ของการดำเนินกิจกรรม G : Garbage (การจัดการมูลฝอย R : Restroom (การพัฒนาสิ่งแวดล้อมมาตรฐานสะอาด เพียงพอ และปลอดภัย (HAS) E : Energy (การจัดการด้านพลังงาน E : Environment (การจัดการสิ่งแวดล้อม N : Nutrition (การจัดการสุขาภิบาลอาหารและการจัดการน้ำบริโภค มาใช้ในการคิดค้น พัฒนาให้เป็นองค์กรที่ลดโลกร้อนอย่างเต็มศักยภาพ

3.5 ชื่อประเด็นความรู้ กระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital

(จากหนังสือ “แนวทางการดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital” หน้า 12-16 ปี 2562

https://env.anamai.moph.go.th/ewtadmin/ewt/env/ewt_dl_link.php?nid=1201&filename=totalbook

เหตุผลการนำประเด็นความรู้มาใช้ เพื่อนำกระบวนการขับเคลื่อน GREEN & CLEAN Hospital ไปเป็นแนวทางปรับใช้ให้เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น

3.6 ชื่อประเด็นความรู้ หลักปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

(จากหนังสือ “คู่มือการฝึกอบรม ผู้ปฏิบัติงาน INFECTIOUS WASTE” หน้า 30-44 ปี 2563

https://env.anamai.moph.go.th/ewtadmin/ewt/env/ewt_dl_link.php?nid=1558&filename=totalbook

เหตุผลการนำประเด็นความรู้มาใช้ เพื่อนำความรู้หลักปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อไปใช้ในกระบวนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลและถูกต้องตามกฎหมาย

3.7 ชื่อประเด็นความรู้ แนวทางการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม กรณี สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(จากหนังสือ “คู่มือมาตรการและแนวทางในการดูแลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19” หน้า 7-61 ปี 2563 [https://covid19.anamai.moph.go.th/web-](https://covid19.anamai.moph.go.th/web-upload/2xdc0aaf3d7f6ae30ba6ae1459eaf3dd66/m_document/6730/34033/file_download/ecb4a988cd5b3244c0a1a20cfbb667cf.pdf)

[upload/2xdc0aaf3d7f6ae30ba6ae1459eaf3dd66/m_document/6730/34033/file_download/ecb4a988cd5b3244c0a1a20cfbb667cf.pdf](https://covid19.anamai.moph.go.th/web-upload/2xdc0aaf3d7f6ae30ba6ae1459eaf3dd66/m_document/6730/34033/file_download/ecb4a988cd5b3244c0a1a20cfbb667cf.pdf)

เหตุผลการนำประเด็นความรู้มาใช้ ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในการกิจด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพในภาวะแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานที่ต่างๆ และให้คำแนะนำแก่ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ให้บริการ รวมทั้งคำแนะนำในการปฏิบัติตนด้านสุขวิทยาส่วนบุคคล สำหรับประชาชน